

We merken dat de druk zeer hoog blijft op de medewerkers van VK, OCJ en SDJ om zowel consult te bieden als vanuit het mandaat rond verontrusting als effectief te interveniëren. Een recente werklasmeting wees bovendien uit dat de werkdruk bij de diensten al hoog was¹.

De voorbije jaren zien we een continu stijgend aantal minderjarigen in begeleiding bij de ondersteuningscentra jeugdzorg en sociale diensten jeugdrechtbank. Bij de ondersteuningscentra jeugdzorg waren er in 2020 12.814 jongeren met een lopend dossier (een stijging met bijna 6 % op vier jaar tijd ofwel 3.6% ten aanzien van 2019). Ook het aantal consultvragen nam weerom toe naar 1452 in 2020.

Bij de sociale diensten tellen we in 2020 15.851 jongeren met een lopende maatregel (een stijging met 10% op vier jaar tijd). Opvallend daarbij is een stijging met 12% ten opzichte van 2019 in het aantal hoogdringende maatregelen.

Deze stijgende tendens zet zich verder in het eerste trimester van 2021 wanneer we de evolutie van het aantal afgesloten, doorlopende en opgestarte dossiers in 2020 tem 2021 bekijken:

Cijfers 2020:

Aantal unieke cliënten naar "type dossier" in het betrokken kwartaal binnen de OCJ's

Tijdsperiode kwartaal	Afgesloten	Doorlopend	Opgestart	Opgestart en afgesloten	Totaal
Kwartaal 1	1151	6026	1425	70	8665
Kwartaal 2	709	6742	1140	91	8680
Kwartaal 3	1043	6840	1139	61	9071
Kwartaal 4	1158	6821	1271	55	9299
Totaal	4050	9203	4957	275	12330

Aantal unieke cliënten naar "type dossier" in het betrokken kwartaal binnen de SDJ's

Tijdsperiode kwartaal	Afgesloten	Doorlopend	Opgestart	Opgestart en afgesloten	Totaal
Kwartaal 1	458	14979	914	5	16352
Kwartaal 2	402	15491	803	1	16695
Kwartaal 3	647	15649	783	4	17076
Kwartaal 4	726	15706	1060	4	17486
Totaal	2233	17451	3554	14	18981

Cijfers 2021:

Aantal unieke cliënten naar "type dossier" in het betrokken kwartaal binnen de OCJ's

Tijdsperiode kwartaal	Afgesloten	Doorlopend	Opgestart	Opgestart en afgesloten	Totaal
Kwartaal 1	1133	6959	1473	82	9639
Kwartaal 2	1178	7254	1427	78	9930
Totaal	2311	8202	2897	160	11121

Aantal unieke cliënten naar "type dossier" in het betrokken kwartaal binnen de SDJ's

Tijdsperiode kwartaal	Afgesloten	Doorlopend	Opgestart	Opgestart en afgesloten	Totaal
Kwartaal 1	932	15834	963	6	17723
Kwartaal 2	937	15860	973	5	17765
Totaal	1869	16772	1936	11	18684

Ook bij de vertrouwenscentra kindermishandeling steeg de caseload van 12.955 kinderen en jongeren in 2019 naar 13.051 in 2020. Bij 2770 kinderen en jongeren was er sprake van maatschappelijke noodzaak ofwel een stijging van 9.3% ten opzichte van 2019. Deze stijging in caseload zet zich ook in 2021 voort.

Uit de evaluatie van de operationele netwerken 1G1P en uit recente cijfers vanuit de CLB blijkt bovendien dat het stijgend aantal verontrustende situaties deze diensten voor een erg grote uitdaging plaatst. Een deel van die vragen kunnen zij zelf opnemen, soms met ondersteuning via consult vanuit VK of OCJ, maar een belangrijk deel van de vragen die zij capteren zijn in die mate verontrustend dat zij nood hebben aan een partner die vanuit een sterk mandaat mee aan de slag gaat in die casussen.

Het is op dit moment, gegeven de druk op het mentaal welzijn van kinderen, jongeren en gezinnen, geen optie om de tijdelijke versterkingen die gestart waren tijdens Corona af te bouwen.

2.3. Eén gezin, één plan (1G1P) – ondersteunende campagne

Een ondersteunende campagne in het kader van het geïntegreerd gezins- en jeugd beleid om 1G1P beter bekend te maken bij het brede publiek en de connectie van 1G1P met de basisvoorzieningen enerzijds,

¹ In 2020/2021 liep een werklastoefening bij de Ondersteuningscentra en Sociale Diensten Jeugdrechtbank onder begeleiding van Deloitte. Er werd in dat kader voor Opgroeien een plan opgesteld waarin zowel kwalitatieve (versterken partnerschappen, optimaliseren instroom-doorstroom-uitstroom, ...) als kwantitatieve maatregelen worden genomen.

en de meer gespecialiseerde hulp anderzijds te versterken, zodat we na de relance heel wat vragen rond crisis en verontrusting effectief door deze netwerken kunnen laten opnemen.

Vanuit de eerste evaluatie tijdens corona bleek dat er heel wat signalen naar verontrusting in de chatboxen van Awel en ander online aanbod terechtkwam, maar dat de aansluiting bij de meer gespecialiseerde diensten nog onvoldoende gegarandeerd was. We willen burgers en stakeholders betrekken bij de campagne om de band tussen basisvoorzieningen en de gezinnen die gespecialiseerde hulp nodig hebben te versterken.

2. Inhoud

2.1. Verlenging versterking crisisbegeleiding

In het kader van het actieplan mentaal welzijn “Zorgen voor morgen”² werd in 2020 voorzien in een uitbreiding van het aanbod crisisbegeleiding in Vlaanderen. Het initiatief anticipeerde op een stijging van het aantal crisisvragen door toenemende stress in Vlaamse gezinnen. Concreet kregen de crisismeldpunten extra mogelijkheden om crisisbegeleiding door partners in te zetten in de periode van 1 juni 2020 tot 31 december 2020. Hiermee werd 200 jongeren geholpen waarvan 74% thuis kon blijven na afloop.

Begin 2021 werden deze middelen (1.000.000 euro) verlengd omdat het einde van de coronacrisis nog niet in zicht was. De druk op de gezinnen bleef hoog en ook nu nog krijgen we signalen dat draagkracht en weerbaarheid van gezinnen nog steeds lager is dan voorheen. Eenzaamheid en isolement zijn toegenomen door deze gezondheids crisis. Deze crisisbegeleidingen blijven zeer zinvol ter versterking van een crisisnetwerk dat sterk benut wordt.

Om die redenen willen we in kader van de maatschappelijke relance de versterking van de capaciteit voor crisisbegeleiding in de regionale crisisnetwerken langer continueren voor de periode van 1 januari 2022 tot en met 31 december 2023 in een afbouwscenario waarbij we 750.000 euro voorzien in 2022 en 500.000 euro in 2023.

2.2. Verderzetting expertise verontrusting

Vanuit de corona provisie was er in 2021 een versterking van 2.740.000 euro, die in totaal 48 medewerkers voor de ondersteuningscentra jeugdzorg, sociale diensten jeugdrechtbank en vertrouwenscentra kindermishandeling opleverde. Dit maakte een verschil doordat deze extra versterking de werkdruk meer haalbaar maakte ten voordele van minderjarigen en gezinnen in verontrusting en dit rekening houdend met de steeds stijgende dossierlast bij deze diensten.

De druk op gezinnen blijft hoog en we zien dit ook in situaties met verontrusting.

Om die redenen willen we in kader van de maatschappelijke relance de vertrouwenscentra kindermishandeling, ondersteuningscentra jeugdzorg en sociale diensten jeugdrechtbank versterken van 1 januari 2022 tot en met 31 december 2023 waarbij we 650.000 euro voorzien voor de vertrouwenscentra kindermishandeling en 1.200.000 voor de ondersteuningscentra jeugdzorg en sociale diensten jeugdrechtbank.

2.3. Eén gezin, één plan (1G1P) – ondersteunende campagne

Een ondersteunende campagne om 1G1P beter bekend te maken bij het brede publiek en de connectie met de basisvoorzieningen enerzijds, en de meer gespecialiseerde hulp anderzijds te versterken, zodat we na de relance heel wat vragen rond crisis en verontrusting effectief door deze netwerken kunnen laten opnemen. De positionering van 1G1P wordt als volgt omschreven: de teamwerking 1G1P beweegt

² Zie: www.zorgenvoormorgen.be.

//

Advies Inspectie van Financiën

Advies van Inspectie van Financiën werd gegeven op 29 oktober 2021.

Begrotingsakkoord

Het begrotingsakkoord werd aangevraagd op 08 november 2021.

B. ESR-TOETS

Niet van toepassing

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het tweede deelproject heeft een impact op het personeel van de ondersteuningscentra jeugdzorg en sociale diensten jeugdrechtbank (+ 21 VTE). Dit zijn Vlaamse ambtenaren.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Niet van toepassing

4. VERDER TRAJECT

De subsidies worden door de Vlaamse Regering toegekend in het kader van het hiertoe voorziene relancebudget m.b.t. het deelproject nr. 140 t.b.v. 3.200.000 euro.

De verlenging van de middelen voor crisisbegeleiding gebeurt via besluiten van de administrateur-generaal. Voor het project gedeelde verantwoordelijkheid vertrekt er zo snel mogelijk een oproep naar de betrokken actoren in de regio's.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- Relance middelen toe te kennen voor de projectmatige versterking van de capaciteit crisisbegeleiding in de crisisnetwerken.
- Relance middelen toe te kennen voor het versterken van de ondersteuningscentra jeugdzorg, de sociale diensten jeugdrechtbank en de vertrouwenscentra kindermishandeling.

De Vlaamse minister van WELZIJN VOLKSGEZONDHEID GEZIN EN ARMOEDE BESTRIJDING,

Wouter BEKE

//